

SALTFJELLET REINBEITEDISTRIKT
c/o Per Thomas Kuhmunen
Saltfjellveien 2086
8255 RØKLAND

Saksbehandler, innvalgstelefon

Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Avslag på søknad om tillatelse til skadefelling av gaupe i Saltdal - Saltfjellet reinbeitedistrikt

Statsforvalteren viser til søknad om skadefelling av gaupe mottatt den 4. januar 2022 fra Saltfjellet reinbeitedistrikt v/Per Thomas Kuhmunen.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland avslår søknad om skadefelling av gaupe. Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9.

Grunnlag for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldlovens §§ 18 og 77, jf. rovviltforskrifta § 9. I brev av 28. mai 2021 om *kvote for betinget skadefelling av gaupe og brunbjørn 2021/2022*, ble Statsforvalteren i Nordland gitt myndighet til å vurdere betinget skadefelling innenfor en kvote på fire gauper innenfor tidsrommet 01.06.2021 – 15.02.2022. Per i dag er denne kvoten ikke belastet.

Søknader om skadefelling av gaupe behandles av Statsforvalteren innenfor den rammen som er satt av rovviltnemnda og Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9. Føringerne i regional forvaltningsplan vektlegges og det kan bare gjennomføres skadefelling dersom det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader og
- d) muligheten til å gjennomføre forebyggende tiltak.

Skadefelling er et tiltak for å avhjelpe akutte skadesituasjoner i beitesesongen. Vedtak om skadefelling skal være rettet mot et bestemt skadegjørende individ, være begrenset i tid, rom og antall dyr, og kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. I vedtatt forvaltningsplan står det at ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling av gaupe skal følgende forvaltningsprinsipper ligge til grunn:

2.2.2. (...) *Vedtatte regionale bestandsmål for gaupe skal oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*

- 2.2.3. *Prioriterte beiteområder: (...) innenfor byrdefordelingsområde for gaupe er både beitedyr og gaupe prioritert.*
- 2.2.5. *Sauedrift, tamreindrift og andre produksjoner basert på utmarksbeite i byrdefordelingsområdet for gaupe må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe. Tapsforebyggende tiltak skal prioriteres til beitebrukere innenfor byrdefordelingsområdet ut fra skadeomfang, skadepotensiale og muligheter for tilpasninger.*
- 2.4.1. *Det regionale bestandsmålet for gaupe kan oppnås innenfor hele Nordlands fastland.*
- 2.4.2. *Bestanden skal holdes nærmest mulig bestandsmålet og mest mulig spredt i fylket, ved målstyrt bruk av jaktkvoter.*
- 2.4.4. *Når bestandsmålet for gaupe er oppnådd skal det åpnes for kvotejakt på gaupe i hele fylket. Dette skal bidra til å holde bestanden nærmest mulig bestandsmålet, og til byrdefordeling for saue- og reindriftnæringene. Når bestandsmålet ikke er oppnådd skal det åpnes for begrenset kvotejakt, hvor kvote målstyres til områder med betydelig tap av sau og tamrein. Samlet belastning av alle rovviltarter (inkludert kongeørn) skal vektlegges ved fastsetting av kvotestørrelse og fordeling.*
- 2.4.5. *Utenfor fastlandet skal det åpnes for kvotefri jakt.*
- 2.4.6. *Skadefelling av gaupe er aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Viktige vurderingspunkt for skadefelling av gaupe: 1. skadeomfang; 2. skadepotensial; 3. gaupebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.*

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning konkretiseres gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Gaupebestanden i Nordland

Vi viser til siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet, NINA rapport 2011, *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2021*. Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 28. mai 2021 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2019, 2020 og 2021) registret hhv. 5,5, 11 og 10 familiegrupper i fylket. Bestanden har altså ligget på og så vidt over bestandsmålet de to siste årene, men treårsnittet er 8,8 og dermed under bestandsmålet.

Registreringssesongen varer fra 1. oktober til og med februar måned. Vinteren 2020/2021 ble det registrert en gaupefamilie ved Misvær/Skjærstad og en gaupefamilie i indre Salten, Junkerdalen. Så langt inneværende registreringssesong er det ifølge data i Rovbase per 6. januar, i Saltdal registrert flere spor/bilder av gaupefamilier i områdene mellom Jarbrudalen og Graddis.

Det foreligger betydelig kunnskap om det samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Siden 2019 er det registrert fem døde gauper i Saltdal eller i nærheten av Saltdal; to felt på skadefelling i hhv. 2020 og 2021, en felt på kvotejakt i 2021 i Saltdal og to felt på skadefelling i Bodø kommune (Misvær) i 2019.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalterens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Søknaden

Søknaden gjelder skadefellingstillatelse av gaupe i området vest for E6 i Saltdal kommune på grunn av påviste tap av rein til gaupe. Distriktsleder opplyser om at de praktiserer spredt beitebruk, og at det derfor er vanskelig å gjennomføre effektive forebyggende tiltak. De dokumenterte tapene befinner seg i områder som brukes til vinterbeite, samt at de også grenser til distriktets kalvingsland.

Videre opplyses det om at distriktet opplever hardt rovdyrpress da store deler av distriktet befinner seg i rovdyrprioritert område for bjørn og jerv, samt at det i 2021 var registrert fire gaupeynglinger i eller i umiddelbar nærhet til distriktet. Distriktsleder refererer til ressursregnskapet for 2020/2021 som viser at de har det høyeste totaltapet av samtlige reinbeitedistrikt i Nordland, samt en produksjon som ikke kan kalles for en levedyktig næringsvirksomhet.

Det vises til at Miljødirektoratet har fastsatt en kvote for jakt på gaupe i 2022 i Nordland på fire dyr, hvorav én kan felles i Saltdal. Distriktsleder konkluderer derfor med at gaupebestanden er stabil og at felling av ett dyr ikke vil påvirke bestanden nevneverdig.

Statsforvalterens vurdering

Ifølge SNO og Rovbase er det i Saltdal kommune de tre siste månedene registrert 11 tapte rein, hvorav fem er påvist tapt av gaupe, en med status «*usikker*» gaupe, tre er påvist tapt av jerv, en påvist tapt til ukjent fredet rovilt og en med skadeårsak «*annet*». Samtlige påviste tap til gaupe, samt tapet med status «*usikker*» gaupe er knyttet til området det søkes om skadefellingstillatelse i. Fire av disse tapte dyrene ble funnet i tidsintervallet fra 22. desember til og med 4. januar.

I brev av 28. mai 2021 om *kvote for betinget skadefelling av gaupe og brunbjørn 2021/2022*, ble Statsforvalteren i Nordland gitt myndighet til å vurdere betinget skadefelling innenfor en kvote på fire gauper innenfor tidsrommet 01.06.2021 – 15.02.2022. Det er imidlertid i direktoratets vedtak satt vilkår om at «*Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. I tilfeller der det er kjente familiegrupper av gaupe innenfor aktuelle områder for skadefelling, skal de tiltak som er mulig for å unngå felling av voksen hunngaue, være iverksatt*».

Dokumenterte spor etter familiegruppe i og nært det aktuelle skadeområdet og direkte ved en av de gaupedrepte reinene, gjør at vi legger til grunn at det er sannsynlig at en vesentlig del av tapet til gaupe kan være forårsaket av en familiegruppe. I tillegg er det erfaringsmessig vanskelig å gjennomføre skadefelling på eventuelle enkelt dyr i områder hvor det oppholder seg familiegrupper.

På bakgrunn av dette avslår derfor Statsforvalteren søknaden om skadefelling av gaupe i Saltdal kommune. I en eventuell klagebehandling vil direktoratet som klageinstans kunne ta stilling til hvorvidt det skal åpnes for skadefelling uten nevnte vilkår om å ikke jakte på familiegrupper.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljøvedtak.no) og ved utsendelse til adresselista på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev. En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringene som ønskes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Nordland, postboks 1405, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr
Mattilsynet, region nord
Miljødirektoratet
Nordland Bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund, Nordland
Rovviltnemnda i Nordland
Statens Naturoppsyn, Nordland